

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, și de avocatul Victor Dodon, în numele inculpatului Ciobanu Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, în privința inculpaților

Ciobanu Alexandru Xxxxxx, născut la xx xxx xxxx, originar și locuitor al mun. Xxxxxxxx, bd. Xxxxx xx/x, ap. x, cetățean al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09.10.2012 în baza art. 217 alin. (4) lit. b), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 1 an;

Golțev Alexandru Xxxxxxxx, născut la xx xxx xxxx, originar și locuitor al mun. Xxxxxxxx, bd. Xxxxx xx/x, ap. xxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 12.01.2017 – 19.06.2017,
instanța de apel: 14.07.2017 – 03.10.2017,
instanța de recurs: 18.12.2017 – 24.01.2018.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 19 iunie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Ciobanu Alexandru a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate legată de circulația substanțelor narcotice sau psihotrope pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 19.06.2017, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 25.11.2016 până la 19.06.2017.

Golțev Alexandru a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 100 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Ciobanu Alexandru, pe parcursul lunilor octombrie - noiembrie 2016, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a drogurilor, în scop de înstrăinare, acționând prin procurare, păstrare, transportare, distribuire, precum și alte operațiuni ilegale cu droguri, a efectuat operațiuni ilegale în vederea păstrării și înstrăinării drogurilor pe teritoriul mun. Chișinău.

Astfel, inculpatul Ciobanu Alexandru, dobânda din surse nestabilite de organul de urmărire penală, diferite cantități de droguri - heroină, împărțindu-le în prealabil în doze mai mici după care, în repetate rânduri, contacta telefonic persoane neidentificate de organul de urmărire penală, cu care negocia vânzarea acestui tip de droguri persoanelor dependente de consumul de droguri, cu prețuri majorate.

În aceste condiții, inculpatul Ciobanu Alexandru, în una din zilele din luna noiembrie 2016, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, aflându-se pe str. Bulgară, 43, mun. Chișinău, în apropiere de grădinița-creșă nr. 23, i-a comercializat investigatorului sub acoperire cu date cifrate Sturza R. droguri sub forma unui pachetel confecționat din hârtie în care se afla heroină, la prețul de 350 lei pentru un pachetel, care se atribuie la droguri și constituie proporții mari, pe care anterior le-a păstrat la sine și le-a dobândit dintr-o sursă la moment nestabilă de organul de urmărire penală.

Potrivit Raportului de expertiză fizico - chimică nr. 34/12/1-R-6331 din 14.11.2016, substanța cu aspect de praf de culoare sur-cafenie, prezentată la examinare într-un pachetel din hârtie de culoare albă, ridicate de la investigatorul sub acoperire în urma achiziției de control de la Ciobanu A., reprezintă heroină, care se atribuie la droguri. Cantitatea totală a drogurilor (heroină) constituie 0,04 gr. Conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 79 din 23.01.2006, aceste 0,04 gr. de heroină, constituie proporții mari.

Tot el, la 25 noiembrie 2016, pe parcursul zilei, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, aflându-se pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73, intersecție cu str. Bulgară, mun. Chișinău, în apropiere de grădinița-creșă nr. 23, având scopul comercializării unei persoane nestabilite de organul de urmărire penală, droguri sub formă de praf, a păstrat la sine două pachetele confecționate din folie de staniol în care se afla heroină și care se atribuie la droguri, în proporții mari,

pe care anterior le-a dobândit dintr-o sursă, la moment nestabilită de organul de urmărire penală.

În aceste condiții, la orele 11:00, observând la fața locului prezența colaboratorilor de poliție care l-au stopat, Ciobanu A., dorind să evite răspunderea penală pentru faptele comise, a aruncat pachetele la pământ, în care se aflau droguri - heroina. Concomitent, în rezultatul percheziției corporale efectuate de către colaboratorii de poliție ai Direcției Generale urmărire penală a IGP a MAI și Inspectoratului Național de investigații, la Ciobanu A., pe adresa bd. Ștefan cel Mare și Sfânt intersecție cu str. Bulgară, mun. Chișinău, au fost depistate și ridicate două seringi împachetate cu volumul de 5 ml., o sticlă fără careva conținut, un pachetel confecționat din hârtie de staniol cu o substanță în formă de cristale, precum și alte obiecte.

Potrivit Raportului de expertiză fizico-chimică nr. 34/12/1-R-7467 din 30.12.2016, cele două substanțe cu aspect de praf de culoare cafenie prezentate la examinare în două pachete din folie de staniol, ridicate la 25.11.2016 în rezultatul efectuării cercetării la fața locului a unei porțiuni de stradă, amplasată la intersecția str. Bulgară cu bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73, aruncate de către Ciobanu A. în momentul reținerii, reprezintă heroină, care se atribuie la droguri.

Pe suprafața interioară a flaconului din sticlă de culoare cafenie, ridicat la 25.11.2016, în rezultatul efectuării percheziției corporale la Ciobanu A., s-au depistat urme de heroină, care se atribuie la droguri. Substanța de culoare albă cu aspect de bulgări (0,21 gr.) ridicate de la Ciobanu A. reprezintă acid citric, care la droguri sau analogii acestora nu se referă. Cantitatea totală a drogurilor (heroină materie uscată) constituie 0,1 gr. (0,052 gr. +0,048 gr.).

Conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 79 din 23.01.2006, aceste 0,1 gr. de heroină, constituie proporții mari.

Ulterior, la 25 noiembrie 2016, aproximativ orele 14:50, în rezultatul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție ai Direcției Generale, urmărire penală a IGP a MAI și Inspectoratului Național de Investigații la domiciliul lui Ciobanu A. de pe adresa mun. XXXXXXXX, bd. XXXXX, xx/x, ap. x, de pe dulapul de care se folosește ultimul, au fost depistate și ridicate trei folii de staniol cu urme de praf de culoare alb-cafenie, o seringă cu urme de sânge în interior, două fiole din sticlă de culoare întunecată cu volumul fiecareia de 10 ml., un cântar la scară mică, precum și alte obiecte.

Conform Raportului de expertiză fizico-chimică nr.34/12/1-R-7456 din 30.12.2016, pe suprafața interioară a două flacoane din sticlă de culoare cafenie, cât și pe suprafața celor trei fragmente de folii de staniol, ridicate la 25.11.2016 în apartamentul nr. x din bd. XXXXX, xx/x, mun. XXXXXXXX, s-au depistat urme de heroină, care se atribuie la droguri.

La 02 decembrie 2016, aproximativ orele 11.20, în rezultatul efectuării cercetării la fața locului în biroul nr. 27 din cadrul Preturii s. Centru, mun. Chișinău, amplasat pe str. Bulgară 43, în care își desfășura activitatea Ciobanu A., a fost depistat și ridicat un pachetel confecționat din hârtie de staniol în care se afla o substanță sub formă de praf de culoare cafenie, o linguriță cu urme de praf de culoare cafenie și cinci seringi de diferite dimensiuni.

Conform Raportului de expertiză fizico-chimică nr. 34/12/I-R-7034 din 09.12.2016, substanța cu aspect de pulbere, de culoare sură - deschisă prezentată la examinare într-un pachet din folie de staniol, depistată și ridicată la 02.12.2016 în cadrul efectuării cercetării la fața locului a biroului nr. 27 din cadrul Preturii s. Centru, mun. Chișinău de pe str. Bulgară 43, unde își desfășura activitatea cet. Ciobanu A., reprezintă heroină, care se atribuie la categoria drogurilor. Cantitatea drogurilor (heroină materie uscată) constituie 0,155 gr.

Conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 79 din 23.01.2006, aceste 0,155 gr. de heroină, constituie proporții mari.

Pe suprafața interioară a unei seringi cu capacitatea de 2 ml, având pistonul din polimer de culoare albă, depistată și ridicată în aceleași circumstanțe, s-au depistat urme de heroină, care se atribuie la categoria drogurilor.

Inculpatul Golțev A., pe parcursul lunilor noiembrie - decembrie 2016, urmărind scopul circulației ilegale a drogurilor fără scop de înstrăinare, acționând prin procurare, păstrare și transportare, a efectuat operațiuni ilegale în vederea păstrării drogurilor pe teritoriul mun. Chișinău.

Astfel, Golțev Alexandru, dobânda din surse nestabilite până la moment de organul de urmărire penală diferite cantități de droguri- heroină, pe care le transporta și le întrebuinta la domiciliul său de pe adresa mun. Chișinău, bd. Xxxxx, xx/x, ap. xxx, precum și în alte locuri ocazionale. În aceste condiții, la 21 decembrie 2016, aproximativ orele 09:30, în rezultatul percheziției efectuate de către colaboratorii de poliție ai Direcției Generale urmărire penală a IGP a MAI și Inspectoratului Național de Investigații, la domiciliul lui Golțev A. de pe adresa mun. Chișinău, bd. Xxxxx, xx/x, ap. xxx, în dulapul de care se folosește ultimul, a fost depistat și ridicat un pachetel confecționat din hârtie de staniol, în care se afla o substanță solidă cu aspect de praf de culoare sur-cafenie și o seringă medicinală cu depuneri de substanță de culoare cafenie în interior.

Conform Raportului de expertiză fizico-chimică nr. 34/12/I-R-7456 din 30.12.2016, substanța cu aspect de praf de culoare sur-cafenie, prezentată la examinare într-un pachetel din folie de staniol, precum și depunerile de culoare cafenie de pe suprafața seringii medicinale, depistate și ridicate în cadrul percheziției în apartamentul nr. xxx, amplasat pe bd. Xxxxx, xx/x reprezintă heroină, care se atribuie la droguri. Cantitatea totală a drogurilor (heroină) constituie 0,063 (0,043 + 0,02) gr.

Potrivit Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora aprobată prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 79 din 23.01.2006, cu modificările ulterioare, aceste 0,063 gr. de heroină, constituie proporții mari.

Instanța a reținut că inculpații Ciobanu A. și Golțev A. au recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece probele administrate le-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului Ciobanu A. în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal, ca circulația ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, manifestată prin procurarea, păstrarea, transportarea, distribuirea, precum și alte operațiuni ilegale cu drogurile, săvârșite cu folosirea situației de serviciu, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor, în proporții mari, iar acțiunile inculpatului Golțev A. în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, ca circulația ilegală a substanțelor narcotice fără scop de înstrăinare, manifestată prin procurare, păstrare și transportare în proporții mari a drogurilor.

La stabilirea pedepsei inculpaților, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 67, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, că inculpatul Ciobanu A. a comis o infracțiune gravă, anterior a fost condamnat pentru infracțiune similară, se caracterizează pozitiv, că inculpatul Golțev A. a comis o infracțiune ușoară, nu are antecedente penale, are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv, nu este invalid. Totodată, instanța a ținut cont de rolul fiecărui inculpat la comiterea infracțiunii. A reținut în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpaților recunoașterea vinovăției și căința sinceră, concluzionând că reeducarea și corectarea inculpatului Ciobanu A. este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, pe când în privința inculpatului Golțev A. fiind rațională aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Cu referire la argumentele procurorului că Ciobanu A. a săvârșit infracțiunile imputate în stare de recidivă simplă, instanța a reținut că la 09.10.2012 prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău, acesta a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, iar potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei principale i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 1 an.

Potrivit art. 34 alin. (5) lit. e) Cod penal, la stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale: dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Infracțiunea pe art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal, a fost comisă după ispășirea pedepsei principale de 3 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei principale pe un termen de un an, rămânând în cazul dat doar pedeapsa complementară, și anume, privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația șegală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani. Or, legiuitorul a stabilit că, recidiva nu se reține în cazul antecedentelor penale dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, prin urmare, nu se reține recidiva în cazul pedepsei complementare.

Solicitarea acuzării, privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor judiciare, în mărime de 3260 lei, care constituie cheltuieli pentru efectuarea măsurărilor speciale de investigații și a expertizelor, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, or, acuzarea nu a prezentat probe pertinente în susținerea acestei cerințe.

3. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Elena Ceruța, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Ciobanu A. să fie condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația substanțelor cu circuit limitat pe un termen de 5 ani, cu încasarea din contul lui a cheltuielilor judiciare în mărime de 2900 lei, iar inculpatul Golțev A. să fie condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la 8 luni închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu încasarea din contul lui a cheltuielilor judiciare în mărime de 360 lei.

Apelanta a invocat, că la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate, inculpatul încă nu executaseră pedeapsa complimentară aplicată prin sentința din 09.10.2012, iar prima instanță neîntemeiat nu a reținut argumentele expuse de acuzare, greșit constatând că inculpatul Ciobanu A. a săvârșit infracțiunea imputată, iar antecedentul penal este stins.

Astfel, în privința lui Ciobanu A. urma să fie aplicată o sancțiune prin prisma prevederilor art. 82 Cod penal, cu executarea pedepsei, conform art. 72 alin. (2) Cod penal, în penitenciar de tip închis.

Nici pedeapsa aplicată inculpatului Golțev A. nu a fost corect individualizată, deoarece acesta a fost anterior condamnat de mai multe ori, și pentru infracțiuni similare, ultima fiind sentința Judecătorei Botanica din 18.05.2011, prin care a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și cu toate că antecedentul penal este stins, reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă doar prin izolare de societate.

Prima instanță, a ignorat prevederile art. 227 Cod de procedură penală, că cheltuielile judiciare sunt suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care includ plățile ce urmează a fi achitate experților, respingând incorect solicitarea de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpați.

Totodată, potrivit prevederilor art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, sau sunt trecute în contul statului, iar potențiala eliberare de plata cheltuielilor de judecată este condiționată de un șir de restricții, prevăzute expres la alin. (3) al aceluiași articol.

În cadrul procesului penal au fost suportate următoarele cheltuieli judiciare: efectuarea măsurilor speciale de investigații în privința inculpatului Ciobanu A. în sumă de 700 lei, încasați din devizul de cheltuieli speciale al IGP a MAI, pentru raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-6331 din 14.11.2016 – 360 lei, pentru raportul de

expertiză nr. 34/12/1-R-7467 din 30.12.2016 – 920 lei, pentru raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-7034 din 09.12.2016 – 920 lei, expertize prin care s-a stabilit tipul de substanță depistată și ridicată de la Ciobanu A., care constituie în total 2200 lei.

Astfel, urmând a fi încasată suma totală de 2900 lei, din contul lui Ciobanu A. și suma de 360 lei din contul lui Golțev A. pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-7456 din 30.12.2016.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Ciobanu Alexandru a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășura activități legate de circulația drogurilor pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 03.10.2017, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 25.11.2016 până la 03.10.2017.

Golțev Alexandru a fost condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal la 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 03.10.2017.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut, că la aplicarea și individualizarea pedepsei față de inculpatul Golțev A., instanța de fond nu a ținut cont de atitudinea inculpatului față de fapta comisă și consecințele survenite, de faptul că acesta anterior fusese condamnat cu pedeapsă non privativă de libertate, însă nu a făcut concluzii necesare, de faptul că acesta nu este oficial încadrat în câmpul muncii, individualizând incorect pedeapsa în privința lui.

Or, anterior inculpatul Golțev A. a fost condamnat de mai multe ori, și pentru infracțiuni similare, ultima sentință fiind emisă la 18.05.2011 de către Judecătoria Botanica, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, și în conformitate cu art. 90 Cod penal, executarea pedepsei fiind suspendată, cu stabilirea termenului de probă de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Deși antecedentele penale ale lui Golțev A. sunt stinse, trecutul infracțional al acestuia demonstrează că, inculpatului i-au fost stabilite pedepse non-privative, însă acesta nu și-a corijat comportamentul, nu a făcut concluziile necesare și a continuat să încalce legea penală, prin ce a demonstrat că, nu a apreciat șansa ce i s-a acordat anterior de a se reeduca, aflându-se în stare de libertate, nu a conștientizat gravitatea acțiunilor sale și importanța valorilor sociale lezate. Prin urmare, o pedeapsă non-privativă de libertate nu va fi în stare să atingă scopul legii penale de reeducare a inculpatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și din partea altor persoane.

Mărimea pedepsei alese de către prima instanță în privința inculpatului Ciobanu A., nu este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă, urmările produse și atitudinea inculpatului până la comiterea infracțiunii și după comiterea infracțiunii.

Astfel, instanța de fond nu a luat în considerație că, inculpatul Ciobanu A. a săvârșit o infracțiune gravă, anterior a fost tras la răspundere penală, prin sentința Judecătorei Centru din 09.10.2012 în baza art. 217 alin. (4) lit. b), 90 Cod penal și condamnat, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

La stabilirea și numirea pedepsei inculpatului Ciobanu A., instanța nu a ținut cont de cerințele legislației în vigoare și a aplicat față de inculpatul Ciobanu A. o pedeapsă blândă, în raport cu circumstanțele sus-indicate, a pronunțat o sentință neîntemeiată în ce privește individualizarea pedepsei inculpatului, care este pasibilă de a fi anulată cu pronunțarea unei noi hotărâri referitor la pedeapsa aplicată ținând cont de apelul acuzatorului de stat.

Scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în privința lui Ciobanu A. nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și desfășurarea activității legate de circulația drogurilor pe un termen de 4 ani, or, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Totodată, urmează a fi respinse argumentele apelantului că, inculpatul Ciobanu A. a comis infracțiunea în stare de recidivă simplă, or, potrivit art. 34 alin. (5) lit. e) Cod penal, la stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale: dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei. Anterior inculpatul, la 09.10.2012, prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău, fiind declarat vinovat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, a fost condamnat la trei ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, iar potrivit art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată executarea pedepsei principale pe un termen de un an. Prin urmare, instanța de fond corect a reținut că, infracțiunea imputată inculpatului Ciobanu A. în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal a fost comisă după ispășirea pedepsei principale de 3 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei principale pe un termen de un an, rămânând în cazul dat, doar pedeapsa complementară, și anume, privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani. Prin prisma principiului legalității, și anume art. 3 alin. (2) Cod penal, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise, or, legiuitorul a stabilit că, recidiva nu se reține în cazul antecedentelor penale dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, prin urmare, nu se reține recidiva în cazul pedepsei complementare, în acest context instanța corect a interpretat legea în favoarea inculpatului.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane. Or, ca

măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Este prerogativa instanței de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat concluzia ei.

La caz, analiza complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpaților, comportamentul lor în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, întemeiază alegațiile apelantului că inculpații au comis anterior infracțiuni, fiindu-le stabilite pedepse non-privative, însă nu și-au corijat comportamentul, nu și-a făcut concluziile necesare și au continuat să încalce legea penală, prin ce au demonstrat că nu au apreciat șansa ce li s-a acordat anterior de a se reeduca, aflându-se în stare de libertate, nu au conștientizat gravitatea acțiunilor lor și importanța valorilor sociale lezate.

Astfel, scopul educativ și preventiv al pedepsei numite inculpațiilor în raport cu personalitatea acestora și faptele comise, circumstanțele relevante pentru adoptarea unei decizii obiective și echitabile poate fi atins doar prin aplicarea unor pedepse privative de libertate.

Totodată, urmează a fi respinse argumentele apelantului referitor la încasarea cheltuielilor de judecată, or, potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. În conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, deși procurorul a solicitat încasarea cheltuielilor suportate în legătură cu măsurile speciale de investigație și efectuarea expertizelor chimice, deși aceste expertize au fost dispuse pentru a constata dacă substanțele depistate la inculpați constituie substanțe narcotice. Prin urmare, cheltuielile nominalizate nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare prevăzute de art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală și nu urmează a fi suportate de condamnat.

Cheltuielile solicitate de procuror sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză și pentru măsurile speciale de investigație.

Astfel, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpaților, prin măsurile speciale de investigație și numirea efectuării expertizelor chimice judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în partea ce ține de individualizarea pedepsei în privința inculpatului Ciobanu A. și de neîncasare a cheltuielilor de judecată din contul inculpaților Ciobanu A. și Golțev A., cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că instanța de apel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în partea ce ține de constatarea lipsei stării de recidivă în acțiunile lui Ciobanu A. Or, la momentul săvârșirii infracțiunii, inculpatul nu executase pedeapsa complementară de privare de dreptul de a ocupa funcții ce țin de circulația legală a substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, stabilită prin sentința precedentă, astfel reținându-se starea de recidivă în privința acestuia.

Totodată, potrivit prevederilor art. 34 alin. (1) Cod penal, se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție, iar potrivit art. 82 alin. (1) Cod penal, la aplicarea pedepsei pentru recidivă, se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi.

Totodată, soluția instanței de fond și de apel, de respingere a solicitării acuzării la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3260 lei, contravine normelor procesual penale în vigoare.

Astfel, potrivit prevederilor art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Însă aceasta este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile, ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, art. 229 Cod de procedură penală, prevede obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat, astfel, fiind neîntemeiată soluția instanțelor judecătorești de respingere a încasării cheltuielilor de judecată, or, avansarea cheltuielilor judiciare de către stat își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Inculpații condamnați, urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei lor infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat, adică inculpatul urmează să suporte numai acele cheltuieli, care sunt în culpă procesuală. Aceștia urmează să plătească toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, chiar și plata unei expertize dispuse din oficiu sau la cererea părții civile.

Astfel, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală respectivă în mărime de 2900 lei în privința inculpatului Ciobanu A. și de 360 lei, în privința inculpatului Golțev A., pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații și pentru rapoartele de expertiză, urmează a fi încasate din contul acestora.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Victor Dodon, în care solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței primei instanțe în privința inculpatului Ciobanu A.

Recurentul a indicat, că pedeapsa aplicată de instanța de apel inculpatului Ciobanu A. este prea aspră, deoarece acesta a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Inculpatul Ciobanu A. a fost anterior tras la răspundere penală, însă la data comiterii faptei incriminate acestuia în baza art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal, pe care a recunoscut-o deplin, antecedentele penale pentru pedeapsa principală erau stinse, fapt stabilit și de instanța de apel, care a constatat neîntemeiat argumentul acuzării, precum că inculpatul ar fi comis infracțiunea în stare de recidivă.

Totodată, prima instanță a stabilit ca circumstanță atenuantă faptul recunoașterii vinovăției de către inculpatul Ciobanu A., căința acestuia fiind sinceră.

La fel, potrivit art. 78 alin. (1) lit. a) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se reduce sau se schimbă, dacă minimul pedepsei cu închisoare prevăzut de articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod este mai mic de 10 ani, pedeapsa poate fi redusă până la minim, prevederi de care s-a folosit instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului Ciobanu A.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală – s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Pe lângă aceasta, în raport cu celelalte argumente invocate de recurenți, se reține că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului Ciobanu A., înăsprind-o la apelul procurorului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just luând în considerare personalitatea inculpatului Ciobanu A., inclusiv că acesta anterior a mai fost condamnat, consecințele faptei comise de el și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, ținând corect cont de prevederile art. 61 și 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Totodată, se reține că instanța de apel nu a constatat în descriptivul deciziei adoptate că inculpatul Ciobanu A. ar fi comis infracțiunea în stare de recidivă, după cum afirmă recurentul Victor Dodon (pct. 4., 5.1. din decizie), iar argumentul procurorului că instanța de apel urma să-i aplice inculpatului Ciobanu A. pedeapsa în conformitate cu prevederile art. 82 alin. (1) Cod penal, adică și pentru *recidivă* (pct. 5.

din decizie), nu mai are relevanță, deoarece conform Legii nr. 163 din 20.07.2017, în vigoare de la 20.12.2017, din art. 82 alin. (1) Cod penal cuvântul „*recidivă*,” a fost deja exclus.

Or, potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal, legea penală care ușurează pedeapsa, ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului Ciobanu A. în corespundere cu prevederile legale, și în limitele prevăzute de sancțiunile din art. 217¹ alin. (3) lit. d), e), f) Cod penal (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursurile ordinare, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.I. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale aplicate inculpatului Ciobanu A.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare și a pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în aceste recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului Ciobanu A. i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursurile de pe rol sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, și de avocatul Victor Dodon, în numele inculpatului Ciobanu Alexandru Xxxxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2017, în privința inculpaților Ciobanu Alexandru Xxxxxx și Golțev Alexandru Xxxxxxxxxx, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 februarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco